

seende; maa det være mig tilladt blot at udtale min personlige Mening derom? Jeg antager, at et Religions-samsund vil kunne anerkjendes af Administrationen. Hvad har det nemlig egentlig at sige, at et Troessamsund bliver anerkjendt? Den ærede Forespørger har allerede klart og tydeligt udviklet Betydningen deraf: — det vil have den Betydning, at den af Forstanderen for et saadant Samsund foretagne Vielse vil faae borgerlig Gyldighed; fremdeles vil hans Kirkebog faae borgerlig Troværdighed, Udskrifter af den af ham førte Kirkebog med Hensyn til Fødslen og andre sllige Data ville faae borgerlig Gyldighed; endelig ville Bedkommende slippe for at yde Bidrag til Skolevæsenet paa det Sted, hvor de opholde sig. Hovedpunktet i Sagen er altsaa den borgerlige Gyldighed, som tillægges de af en saadan Menigheds Forstander foretagne Handlinger. Hvorvidt nu et vist bestemt Samsund er af en saadan Bestaafenhed, at Administrationen tør tillægge de af Samsundets Forstander foretagne Handlinger borgerlig Gyldighed, det er Noget, som det forekommer mig, at Administrationen meget vel vil kunne afgjøre. Dermed vil jeg heller ikke nægte, at der efter mit Skjøn ikke vil kunne være Noget til Hinder for at give en Lov om denne Gjenstand, at fremme den samme Gjenstand ad Lovgivningsveien, forsaavidt der skulde være Anledning dertil. Det gjælder jo nemlig om dette Punkt som om saamange andre, at det er et Grændsespørgsmaal; det kan afgjøres ad administrativt Veie, og det kan afgjøres ad Lovgivningsveien; det kommer væsentligt an paa, hvorledes Anstuelserne om en saadan Sags Behandling udvikle sig. Dersom vi ad Lovgivningsveien havde anerkjendt flere Samsund, saa vilde den Veie blive fulgt af Administrationen, den vilde altsaa ikke anerkjende noget Samsund uden gjennem Lov. Der foreligger imidlertid ikke noget Præcedens i den Henseende, og jeg maa herved bemærke, at medens der maaskee vel kan være Noget til Hinder for at foretage en Handling administrativt, naar det er blevet Skik og Sædvane, at den foretages ad Lovgivningsveien, saa vil der dog ikke omvendt kunne være Noget til Hinder for, at naar en Sag er afgjort ad administrativt Veie, den

ba senere kan afgjøres ad Lovgivningsveien som den, der staaer høiest. Jeg maa imidlertid bemærke, at da, som allerede anført, Hovedpunktet væsentligt hviler paa den borgerlige Betydning af de af bedkommende Menigheds Forstander foretagne Handlinger, vil Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet derfor heller ikke alene kunne afgjøre den Sag; jeg anseer det for givet, at Justitsministeren maa faae en væsentlig Indflydelse paa en saadan Sags Afgjørelse. Naturligviis vilde Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet blive hørt derom; fra hans Side vil der fornemmelig være to Ting at iagttage, den ene, om de Lovdomme, der førtes af et saadant Samsund, vare af en saadan Bestaafenhed, at de maatte bestætte og ikke undergrave Sædeligheden og den offentlige Orden — saaledes tilstaaer jeg, at jeg vilde afgjort fraraade Anerkjendelsen af Mormonerne, da jeg ikke anseer deres Lære for at kunne bestaae for Sædelighedens Domstol, ja, jeg troer endog, at den Bestemmelse i Grundloven, som udtrykkeligt begrænses Friheden, forsaavidt den støder an mod Sædelighedsbegrebet, vilde kunne finde sin Anvendelse paa dem, men derved skal jeg ikke videre opholde mig. Dette var altsaa eet Punkt; men dernæst kommer jo netop den Maade, hoorpaa Forstanderen for en saadan Menighed uddannes, i en væsentlig Betragtning; det kommer i Betragtning, om det er et ordnet Samsund, der sørgerfor, at den, som kommer til at staae i Spidsen for de mindre kirkelige Samsund, har en saadan Udvikling, at man tør betroe ham de meget vigtige Spørgsmaal, som kunne være at afgjøre ved Afslutningen af den i borgerlig Henseende saa vigtige Egtteskabscontract. Man kan ikke overlade dette til den Første den Bedste, men der maa være en vis Sikkerhed. Det er altsaa disse Hensyn, der væsentligt maae gjøre sig gjældende, forsaavidt det Spørgsmaal opstod om Anerkjendelse af et saadant Samsund, men dernæst maa ogsaa Staten, idet den anerkjender, tillige sikke sig ved den fremtidige Bestielse af Menighedens Forstander. Naar et Samsund skal være borgerlig anerkjendt, maa der tillige gives Leilighed til at approbere, at godkjende Valget, Bestielsen af Menighedsforstanderen, da det, selv om de almindelige Regler synes at være be-